

ἄρα ἀπὸ τῶν ΕΣ, ΣΙ, ΤΙ, ἅμα ληφθέντα, ἔσιν ἴσα τουτοισὶ τοῖς τετραγώνοις ἀνὰ δύο ὁμῶς ληφθεῖσιν, ἢ ἐπομένως εἰσιν αἰεὶ τῶ αὐτῶ μεγέθους.

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ι Σ Κ Β'.

ΣΧΗΜ. 68. Ἐπὶ μὲν τῆς Υ' υπερβολῆς τὸ ἄθροισμα
69. τῶν γωνιῶν ΜΕΒ, ΜΤΒ, ἃς αἰ ἀφ' ἑκατέρων τῶν Ἐσιῶν ἐπὶ δύο σημεῖα Β, Μ, τῆς καμπύλης προσκεκλιμένα εὐθεῖαι περιέχουσιν· ἐπὶ δὲ τῆς Ε' κλειψέως ἢ αὐτῶν διαφορὰ ἐστὶ διπλασία τῆς γωνίας ΜΔΒ, ἣν αἰ ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων Β, Μ ἀχθεῖσαι ἐφαπτόμεναι περιέχουσιν.

Ἡ γὰρ ὑπὸ ΜΕΚ γωνία ἐστὶν ἴση ταῖς δυσὶν ἐντὸς ΜΤΕ, ΕΜΤ ἅμα ληφθεῖσαις, ἢ προκειμένης κοινῆς τῆς ΜΤΕ, ἔσονται αἰ ΜΕΚ, ΜΤΕ ἅμα ληφθεῖσαι ἴσαι τῇ δις ὑπὸ ΜΤΕ σὺν τῇ ἀπλῶς ὑπὸ ΕΜΤ. Καὶ ἐπεὶ ἡ ὑπὸ ΤΜΘ ἐστὶν ἴση τῇ ὑπὸ ΘΜΕ (Προτ. Κ'), ἄρα ἡ ὑπὸ ΕΜΤ ἐστὶν ἴση τῇ δις ὑπὸ ΤΜΘ· αἰ ἄρα ὑπὸ ΜΕΚ, ΜΤΕ ἅμα λη-

μεῖον ΥΞ, ΕΞ: τετράγωνα ἐξισῆται τοῖς ἀπὸ τῶν ΥΞ ΥΝ, ἢ τῶν ΝΕ, ΝΥ ἢ τῶν ΝΕ, ΕΞ τετραγώνοις. Ἐπὶ δὲ τῆς Υ' υπερβολῆς ἐπειὴ εἰσιν ΕΝ=ΥΞ, προσκειμένης κοινῆς τῆς ΞΝ, ἔσται ΕΞ=ΥΝ, ἢ ΕΞ²=ΥΝ².

Φθίσαι ἐξισϋνται τῇ δις ὑπὸ ΜΤΕ σὺν τῇ δις ὑπὸ ΤΜΘ. Καὶ ἐπεὶ αἱ ὑπὸ ΜΤΕ, ΤΜΘ, ἐξισϋνται τῇ ὑπὸ ΜΘΕ, ἢ ἄρα ὑπὸ ΜΕΚ σὺν τῇ ὑπὸ ΜΤΕ ἐξισωθήσεται τῇ δις ὑπὸ ΜΘΕ. Τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ δειχθήσεται ὅτι ἢ ὑπὸ ΒΚΕ σὺν τῇ ὑπὸ ΒΤΕ ἴση τῇ δις ὑπὸ ΒΗΕ· ἄρα ἢ ὅλη γωνία ΜΕΒ σὺν ὅλῃ τῇ ὑπὸ ΜΤΒ, ἐξισϋται τῇ δις ὑπὸ ΜΘΕ ἢ ΗΘΑ σὺν τῇ δις ὑπὸ ΒΗΕ ἢ ΛΗΘ, αἰστισιν ἐξισϋται τὸ διπλῶν τῆς ἐκτὸς γωνίας ΜΛΒ τῆς ὑπὸ τῶν ἐφαπτομένων περιεχομένης· (μέρ. 1 τῆς 32 τοῦ Α΄.).

Ἐπὶ δὲ τῆς ἑλπίσεως ἐπεὶ ἢ γωνία ΘΜΕ ἢ ΤΜΙ (Προτ. Κ΄.) ἐξισϋται τῆς ὑπὸ ΜΘΤ σὺν τῇ ὑπὸ ΜΤΕ, προσκειμένης ἄρα κοινῇ τῆς ΜΘΤ, ἴσεται ἢ ὑπὸ ΘΜΕ σὺν τῇ ὑπὸ ΜΘΤ, ὅεσιν ἢ ἐκτὸς ΜΕΤ (μέρ. 1 32 τῆ Α΄.) ἴση τῇ ΜΝΕ σὺν τῇ δις ὑπὸ ΜΘΤ. Τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ δειχθήσεται ὅτι ἢ ἐκτὸς ὑπὸ ΒΕΤ ἴση τῇ ὑπὸ ΒΤΕ σὺν τῇ δις ὑπὸ ΒΗΕ ἢ ΘΗΛ. Ὅλη ἄρα ἢ γωνία ΜΕΒ ἐξισϋται ὅλη τῇ ΜΤΒ σὺν τῇ δις ὑπὸ ΜΛΒ ἢ τινὶ ὡς ἐκτὸς ἴση ἐξισϋνται αἱ ὑπὸ ΜΘΤ ἢ ΘΗΛ. Ἡ ἵπεροχὴ ἄρα, ἢ ὑπερέχει ἢ ὑπὸ ΜΕΒ τῆς ὑπὸ ΜΤΒ, ἐξισϋται τῇ δις ὑπὸ ΜΛΒ τῇ ὑπὸ τῶν ἐφαπτομένων περιεχομένη.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Α΄.

Ἐὰν ἀπὸ μὲν τῆς ἑστίας ἀχθῆ εὐθεῖα ἢ ΜΕΤ, ἀπὸ δὲ τῶν σημείων Μ, Τ, αἱ ἐφαπτόμεναι ΜΖ,

ΤΖ συμβάλλουσαι ἀλλήλαις κατὰ τὸ Ζ, ἢ ὑπὸ αὐτῶν περιεχομένη γωνία ΜΖΤ ἐπὶ μὲν τῆς ὕπερβολῆς ἔσεται αἰεὶ ἀμβλεία, ἐπὶ δὲ τῆς ἐλλείψεως αἰεὶ ὀξεύα. Ἐπεὶ γὰρ αἱ ὑπὸ τῶν κλώνων ἐπ' εὐθείας πρὸς τῇ Ε'σίῃ ἀλλήλοισι συνελθόντων καὶ τῆς ΕΚ περιεχόμεναι γωνίαι ΜΕΚ, ΚΕΤ ἐξισῶνται δυσὶν ὀρθαῖς, τὸ ἡμισυ ἄρα τῆς ὑπὸ ΜΕΤ ἡμιάξου ὀρθῆς ἐξισωθήσεται. Ἐνθεντοὶ τὸ μὲν ἡμιαθροισμα τῶν γωνιῶν ΜΕΤ, ΜΤΤ μείζον ἔσαι ὀρθῆς· ἢ δὲ ἡμιδιαφορὰ τῶν αὐτῶν ὀρθῆς ἐλάττων· ἢ γωνία ἄρα ΜΖΤ, ἣτις ἐπὶ μὲν τῆς ὕπερβολῆς ἐξισῶται τῷ ἡμιαθροίσματι τῶν γωνιῶν ΜΕΤ, ΜΤΤ, ἐπὶ δὲ τῆς ἐλλείψεως τῇ ἡμιδιαφορᾷ τῶν αὐτῶν, ἔσεται ἐπὶ μὲν τῆς ὕπερβολῆς αἰεὶ ἀμβλεία, ἐπὶ δὲ τῆς ἐλλείψεως αἰεὶ ὀξεύα.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΚΓ'.

Σχημ. 70. Τὸ τῶν Ε'σιῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόσημα ΕΥ
71. ἔστι μέση ἀνάλογον τῆς τε πλαγίας
πλευρᾶς ΕΝ καὶ τῆς ΕΘ, ἣτις ἐπὶ μὲν
τῆς ὕπερβολῆς ἐστὶν ἀθροισμα τῆς πλα-
γίας καὶ τῆς ὀρθῆς πλευρᾶς ΝΗ· ἐπὶ
δὲ τῆς ἐλλείψεως διαφορὰ τῶν αὐτῶν.

Ἐπεὶ γὰρ τὸ ὑπὸ τῶν ΕΕΝ περιεχόμενον ὀρθογώνιον ἐστὶν ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς συζυγῆς ἡμιάξου γωνίας ΓΒ τετραγώνῳ, (Προτ. Κ'.) τῆτ' ἔστι τεταρτη-

(2 μέρ. 17 τῆ σ'.) τῆς τε πλαγίας πλευρᾶς ΞN ,
 ἢ τῆς $\Xi\Theta$, ἣτις ἐπὶ μὲν τῆς Γ περιβολῆς ἐσὶν ἄ-
 θροισμα τῆς πλαγίας ΞN , ἢ τῆς ὀρθίας NH ,
 ἐπὶ δὲ τῆς ἑλλείψεως διαφορά τῶν αὐτῶν.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α .

Ἐπει τὸ ἀπὸ τῆ συζυγῆς ἄξονος AB τετρά-
 γωνον, ἐσὶν ἴσον τῷ ὑπὸ τῶν ΞNH , ἢ τῶν $\Xi\text{N}\Theta$
 ὀρθογωνίῳ (μετὰ τὸ B . Πόρισμα τῆς IB .) καὶ τὸ
 ἀπὸ τῆ τῶν ἑσσιῶν ἀποσήματος ET τετράγωνον δέ-
 δεικται ἴσον τῷ ὑπὸ τῶν $\text{N}\Xi\Theta$ ὀρθογωνίῳ, ἔσε-
 ται δὴ ὡς τὸ ἀπὸ AB πρὸς τὸ ἀπὸ ET , ἔτω τὸ
 ὑπὸ $\Xi\text{N}\Theta$ πρὸς τὸ ὑπὸ $\text{N}\Xi\Theta$, τῆτ' ἐσὶν ἡ ὀρθία
 πλευρὰ $\text{N}\Theta$ ($=\text{NH}$) πρὸς τὴν $\Xi\Theta$, ἣτις ἐπὶ μὲν
 τῆς Γ περιβολῆς ἐσὶν ἄθροισμα τῆς πλαγίας, ἢ τῆς
 ὀρθίας πλευρᾶς, ἐπὶ δὲ τῆς ἑλλείψεως διαφορά
 τῶν αὐτῶν. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ λόγῳ (ἦτοι ὡς ἡ $\text{N}\Theta$
 πρὸς τὴν $\Xi\Theta$) ἔσται ὡσαύτως ἢ τὸ ἀπὸ τῆ συ-
 ζυγῆς ἡμιάξονος GB τετράγωνον, πρὸς τὸ ἀπὸ τῆ
 τῆς ἑσσίας ἀπὸ τῆ κέντρου Γ ἀποσήματος GE ἢ GT
 τετράγωνον, εἰλημένου δηλονότι τῆ τεταρτημορίου
 τῶν ἀπὸ τῶν AB , ET τετραγώνων.

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ι Σ Κ Δ'.

Σχημ. 72. Ἐν τῇ Γ περιβολῇ ἢ ἑλλείψει εἰάν ἀφ'
 οἰσδήποτε τῆς καμπύλης σημεία P ἀχ-
 θῆ ἑφαπτομένη ἢ $\text{P}\Theta$, συμβάλλουσα

ταῖς δυοῖν συζυγέσιν ἡμιδιαμέτροις, ΓΝ, ΓΑ κατὰ τὰ σημεῖα Θ, Μ, τὸ ὑπὸ τῶν μερῶν τῆς ἐφαπτομένης περιεχομένον ὀρθογώνιον ΘΡΜ, ἔσεται ἴσον τεταρτημορίῳ τῆ ὑπὸ τῆς διὰ τῆ τῆς ἀφῆς σημείων διαμέτρου ΡΣ, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένου ὀρθογωνίου, ἢ τῶ τετραγώνῳ τῶ ἀπὸ τῆς παραρὰ τὴν ἐφαπτομένην ἡγμένης ἡμιδιαμέτρου ΓΗ, ἣτις ἐστὶ συζυγὴς τῆ διαμέτρῳ ΡΣ.

Ἐχθω γὰρ ἐν τῇ αὐτῇ Ἐλλείψει, ἢ ἐν τῇ συζυγεί Ὑπερβολῇ καὶ ἡ ἐφαπτομένη ΗΚ, καὶ τετάχθωσαν ἐπὶ μὲν τὴν ΑΒ διάμετρον, αἱ ΗΕ, ΡΖ. ἐπὶ δὲ τὴν ΕΝ, αἱ ΗΙ, ΡΟ, καὶ δὴ καὶ ἡ ΑΔ ἐπὶ τὴν ΓΗ, ἢ τε ΑΔ, ἐπὶ τὴν ΓΡ (καὶ ἔσεται τὰ σχήματα ΙΗΕΓ, ΓΑΛΔ, ΓΖΡΟ παραλληλόγραμμα. Καὶ δὴ καὶ (34 τῆ Α΄.) τὸ τρίγωνον ΗΙΓ = τῶ ΗΕΓ, τότε ΑΔΓ = τῶ ΑΔΓ, καὶ τὸ ΓΡΖ = τῶ ΓΡΟ.). Ἐπεὶ ἔν ἐστὶν ὡς ἡ ΓΗ πρὸς ΓΑ, ἔτως ἡ ΓΚ πρὸς ΓΑ, ἢ ἡ ΓΑ πρὸς ΓΕ (94), ἔ-

94) Ὅτι μὲν ἐπὶ τῆς Ὑπερβολῆς ἐστὶν ὡς ΚΓ : ΓΑ = ΓΑ : ΓΗ καταφαίνεται ἐκ τῆ ΙΑ΄. Πορίσματος τῆς Θ. Ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τῆτε συμβαίνει καὶ τῇ Ἐλλείψει, δῆ.

σεται τὸ τρίγωνον ΗΓΕ, ἴσον τῷ ΑΓΑ (15 τοῦ 5.) ὅθεν καὶ τὸ ΗΓΙ ἐξισωθήσεται τῷ ΑΔΓ. Ὡσαύτως ἐπειέσιν ὡς ἡ ΡΓ πρὸς ΓΔ, ἕτως ἡ ΜΓ πρὸς ΓΑ, ἢ ἡ ΓΑ πρὸς ΓΕ (95) καὶ δὴ καὶ τὸ τρίγωνον ΑΔΓ ἴσον τῷ ΡΓΖ (διὰ τὴν αὐτὴν) ἢ τῷ ΡΓΟ. Ἄρα τὸ τρίγωνον ΗΓΙ, ἴσον τῷ ΡΓΟ. Ἀλλ' ὡς τὸ τρίγωνον ΘΟΡ πρὸς τὸ ΡΓΟ, ἕτως ἡ ΘΟ πρὸς ΟΓ (1 τῆ 5.), τῆτ' ἐσιν ἡ ΘΡ πρὸς ΡΜ, ἢτοι ἡ ΓΖ πρὸς ΖΜ, ἢ καὶ τὸ τρίγωνον ΡΖΓ πρὸς τὸ ΡΜΖ (διὰ τὴν αὐτὴν). Ὡς ἄρα τὸ τρίγωνον ΘΡΟ πρὸς ΗΓΙ (ἴσον τῷ ΡΓΟ) ἕτω τὸ αὐτὸ ΗΓΙ (ὅπερ ἐξισῶται τῷ ΡΓΖ, ἢ τῷ ΑΔΓ) πρὸς τὸ ΡΜΖ· καὶ ἐσι δὴ τὰ τρίγωνα ΘΡΟ, ΗΓΙ, ΡΜΖ ὅμοια, ὧν αἱ ὁμόλογοι πλευραὶ ΘΡ, ΓΗ, ΡΜ ἀνάλογον ἔσονται (95). Διὰ δὴ τῆτο τὸ ὀρθογώνιον ΘΡΜ ἐξισῶται τῷ ἀπὸ τῆς ἡμιδιαμέτρου ΓΗ τετραγώνῳ, ἢτοι τεταρτημορίῳ τῆ ὑπὸ τῆς πλάγίας πλευρᾶς ΡΣ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένου ὀρθογωνίου.

λον ἐκ τῆτος· ἐσι γὰρ ἐκ τῆςδείξεως τῆς ΙΗ'. τὸ ὑπὸ ΚΓΕ=ΓΑ². Ὅθεν ΚΓ: ΓΑ=ΓΑ: ΓΕ (17. τῆ 5.) εἰσὶν ἄρα ἔντε τῆ Ὑπερβολῆ καὶ τῆ Εἰλείψει αἱ ΚΓ, ΓΑ, ΓΕ, συνεχῶς ἀνάλογον.

95) Ἐπεὶ γὰρ ἐκ τῆςδείξεως τῆς ΙΗ'. ἐσι τὸ ΜΓΖ=ΓΑ², ἔσεται δὴ ΜΓ: ΓΑ=ΓΑ: ΓΖ.

96) Ἐπεὶ αἱ ΘΡ, ΓΗ εἰσὶ παράλληλοι, τὰ τρίγωνα ἄρα ΘΡΟ, ΗΓΓ, ὅμοια· ὅθεν ἔσεται ΘΡΟ: ΗΓΓ=ΘΡ²: ΓΗ². Ὡσαύτως ἐπεὶ τὰ τρίγωνα ΗΓΓ, ΡΜΖ

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Α΄.

Κύκλος περι τὸ τρίγωνον ΓΜΘ περιγραφέντος, ἔστω ἡ περιφέρεια τεμεί τὴν ΓΡ κατὰ τὸ Π, ἔσται ἡ ΠΡ ἡμίσεια τῆς τῆ διαμέτρου ΣΡ ἀνηκίσης ὀρθίας πλευρᾶς. Ἐπεὶ γὰρ τὸ ὀρθογώνιον ΘΡΜ ἐξισῆται τῷ ΓΡΠ (36 τῆ Γ΄. ἢ Πορ. 1 τῆς αὐτῆς). Τὸ ἄρα ΓΡΠ ὀρθογώνιον ἔσται τεταρτημόριον τῆ ὑπὸ τῆς ΡΣ, ἢ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένου ὀρθογωνίου, ἦτοι τῆ ὑπὸ τῆς ἡμιδιαμέτρου ΓΡ ἢ τῆς ἡμιπαραμέτρου, ἣτις ἔσται ἡ ΠΡ.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Β΄.

Ἐάν δὲ ὁ κύκλος ἕτος ἐν τῷ ὕπερβολικῷ σχήματι μὴ τέμνη τὴν ἡμιδιάμετρον ΓΡ, ἀλλ' ἔ-

είσιν ὅμοια ἔσται $ΗΙΓ : ΡΜΖ = ΓΗ^2 : ΡΜ^2$. Τοιγαρῶν ἐπεὶ ἐστὶ $ΘΡΟ : ΗΖΓ = ΗΙΓ : ΡΜΖ$, ἔσται δὲ $ΘΡ^2 : ΓΗ^2 = ΓΗ^2 : ΡΜ^2$ καὶ ἡ $ΘΡ : ΓΗ = ΓΗ : ΡΜ$.

97) Λήμμα. Ἐάν δύο εὐθεῖαι ΕΥ, ΡΜ ἔτω Σχημ. 11. τέμνωσιν ἀλλήλας κατὰ τὸ Θ, ὡς εἶναι ΕΘΧΘΥ = τῶν ὑποσ. ΜΘΧΘΡ, κύκλος διὰ τῶν σημείων Υ, Ρ, Μ, Ε δύναται διελθεῖν. Κύκλος γὰρ διὰ τριῶν σημείων δοθέντων τῶν Μ, Ε, Ρ κατὰ τὴν 5 τῆ Δ. καταγραφείστω ἕτος καὶ διὰ τῆ Υ διελεύσεται. Μὴ γὰρ ἀλλὰ διελθεῖτω εἰ δυνατόν, διὰ τῆ Κ ἐκτός τῆ Υ, ἢ διὰ τῆ κ ἐντός τῆ Υ ἐπὶ τὰ πρὸς τὸ Θ. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πτώσει ἔσται τὸ ὑπὸ ΕΘΚ = τῷ ὑπο ΜΘΡ (35 τῆ Γ΄.) Ἐστὶ δὲ ἐξ ὑποθέσεως καὶ τὸ ὑπὸ ΕΘΖ = τῷ ὑπο ΜΘΡ. ἄρα ΕΘΨ = ΕΘΚ, καὶ ἐπομένως ΘΖ = ΘΚ, ὅπερ ἄτοπον. Ἐν δὲ τῇ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

φάπτηται αὐτῆς συμπίπτουτος τῆ σημείου Π τῷ Γ, ὅτε δὴ καὶ ἡ ΠΡ ἔσεται ἴση τῇ ἡμιδιαμέτρῳ ΓΡ. Τότε δὴ ἡ ὑπερβολὴ ἔσεται ἰσοσκελῆς, ὅντος τῆ ἡμίσεος τῆς ὀρθίας πλευρᾶς ἴση τῷ ἡμίσει τῆς πλαγίας διαμέτρῳ.

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ι Σ Κ Ε'.

Σχημ. 74. 75. Αἱ ἀπὸ τῶν Ἐσιῶν ἐφ' οἷονδῆποτε σημείου Ρ τῆς ἐλλειπτικῆς ἢ ὑπερβολικῆς καμπύλης κεκλιμέναι εὐθεῖαι, περιέξουσιν ὀρθογώνιον τὸ ΤΡΕ ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς τῇ διὰ τοῦ Ρ ἀχθείσῃ διαμέτρῳ ΡΣ συζυγῆς ἡμιδιαμέτρῳ ΓΗ τετραγώνῳ, ἢ τεταρτημορίῳ τῆ ὑπὸ τῆς πλαγίας πλευρᾶς ΡΣ, καὶ τῆς αὐτῆς ἀνηκῆσῃς ὀρθίας περιεχομένῃ ὀρθογώνιῳ.

Ἀχθείσῃς γὰρ τῆς ἐφαπτομένης ΡΘ, ἣτις συμβαλεῖ τῷ μὲν ἄξονι ΕΝ κατὰ τὸ Θ, τῷ δ' ἑτέρῳ συζυγεῖ κατὰ τὸ Α, καὶ τῇ ἀπὸ τοῦ κέντρου παρὰ τὴν ΤΡ ἡγμένην ΓΙ κατὰ τὸ Ι, ἐπιζευχθεῖσα ἡ ΕΙ, ἔσεται αὐτῇ τῇ ἐφαπτομένην κάθετος (Πορ. Γ'. τῆς ΚΑ'.) Ἐνθεντοὶ ἐπεὶ αἱ γωνίαι ΕΙΜ,

δευτέρῳ ἔσεται τὸ ὑπὸ $E\Theta\kappa = M\Theta P = E\Theta T$, καὶ ἡ $\Theta\kappa = \Theta T$ τὸ μέρος τῷ ὅλῳ διελεύσεται ἄρα διὰ τῆς Γ.

Ε.264 της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

$ΜΓΕ$ εἰσὶν ὀρθαί, κύκλος ἄρα ἐπὶ διαμέτρῳ τῆς $ΜΕ$ καταγραφείς, διὰ τῶν σημείων $Μ, Ι, Ε, Γ$, διελεύσεται (Σημ. 86). Ὅθεν τὸ ὀρθογώνιον τὸ ὑπὸ τῶν $ΕΘΓ$ ἔσται ἴσον τῷ $ΙΟΜ$ (Πορ. 1 36 τῆ $Γ'$), καὶ ὡς ἡ $ΕΘ$ πρὸς $ΘΜ$, ἔτις ἡ $ΙΘ$ πρὸς $ΘΓ$ (2 μέρ. 16 τῆ $Ε'$) ἢ ἡ $ΡΘ$ πρὸς $ΘΤ$ διὰ τὸ εἶναι παραλλήλους τὰς $ΓΙ, ΤΡ$. ἄρα τὸ ὀρθογώνιον $ΕΘΤ$ ἔσται ἴσον τῷ $ΜΘΡ$ (1 μέρ. τῆς κούτης 36), ὅθεν καὶ διὰ τῶν σημείων $Τ, Ρ, Μ, Ε$ κύκλος δύναται διελθεῖν (Σημ. 16 ἐν τῇ Ἐλλείψ. καὶ 97 ἐν τῇ Ὑπερβολ.) καὶ ἐπομένως ἡ γωνία $ΕΜΡ$ ἴση τῇ $ΘΤΡ$. Ἔσται γὰρ ἐν μὲν τῷ 75 σχήματι, ἑκατέρα ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι· ἐν δὲ τῷ 74, ἑκατέρα ἅμα τῇ $ΕΤΡ$ (ἣτις τῇ μὲν, εἰσὶν ἀπεναντίον, τῇ δὲ, ἐφεξῆς (98) δυσὶν ὀρθαῖς ἴση. Ἔσι δὲ καὶ ἡ ὑπὸ $ΕΡΜ$ ἴση τῇ $ΤΡΘ$ (Προτ. Κ'.) ἄρα τὰ τρίγωνα $ΕΜΡ, ΘΤΡ$ εἰσὶν ἰσογώνια καὶ ὅμοια (Πορ. Θ, μέρ. 1. 32 τῆ $Α'$.) Ὅθεν ὡς ἡ $ΕΡ$ πρὸς τὴν $ΡΜ$, οὕτως ἡ $ΘΡ$ πρὸς τὴν $ΡΤ$, καὶ τὸ ὀρθογώνιον $ΕΡΤ$ ἴσον τῷ ὀρθογωνίῳ $ΘΡΜ$. ἀλλὰ τὸ $ΘΡΜ$ εἰσὶν ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς συζυγῆς ἡμιδιαμέτρου $ΓΗ$ τετραγώνῳ, ἣτις ἐστὶ τῇ ἐφαπτομένῃ παράλληλος

---

98) Ἐν τῷ 74 σχήματι, ἐπεὶ τὸ τετράπλευρον $ΜΕΡ$ κύκλῳ δύναται ἐγγραφῆναι, ἔσται δὲ ἡ γωνία $ΕΜΡ$ ἅμα τῇ αὐτῆς ἀπεναντίον $ΕΤΡ$ δυσὶν ὀρθαῖς ἴση (22. τῆ $Γ'$.) Ἔσι δὲ καὶ ἡ $ΘΤΡ$ ἅμα τῇ $ΕΤΡ$ ἴση δυσὶν ὀρθαῖς· ἄρα $ΕΜΡ + ΕΤΡ = ΘΤΡ + ΕΤΡ$, ἤτοι $ΕΜΡ = ΘΤΡ$.

(Προτ. ΚΔ΄.) ἡ τεταρτημορίω τῆ ὑπὸ τῆς πλαγίας πλευρᾶς ΡΣ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένη ὀρθογωνία· ἄρα καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ΕΡΤ τοῖς αὐτοῖς ἐξισῶται, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Α΄.

Ἐνθεντοι ἡ ΤΡ ἐστὶ πρὸς τὴν ἡμιδιάμετρον ΓΡ, ὡς ἡ αὐτῇ τῇ διαμέτρῳ ἀνήκουσα ἡμιπαραμέτρος πρὸς τὴν ΡΕ. Εἶγε τὸ ὀρθογώνιον ΤΡΕ (ὅπερ ἐξισῶται τεταρτημορίω τῆ ὑπὸ τῆς ὅλης διαμέτρου ΡΣ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένη ὀρθογωνία), ἐστὶν ἴσον τῷ ὑπὸ τῆς ΡΓ, καὶ τῆς ἡμιπαραμέτρου περιεχομένη ὀρθογωνίῳ, ὅπερ ἐξισῶται τεταρτημορίω τῆ ὑπὸ τῆς ὅλης διαμέτρου ΡΣ καὶ ὅλης τῆς Παραμέτρου περιεχομένου ὀρθογωνίου.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Β΄.

Ἐὰν ἀπὸ τῶν περάτων τῆς διαμέτρου ΡΣ ἐπιζευχθῶσιν ἐπὶ τὰς Ἐσίας εὐθεῖαι αἱ ΡΕ, ΣΕ αὗται δὲ περιέξωσιν ὀρθογώνιον τὸ ΡΕΣ ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς συζυγῆς ἡμιδιαμέτρου ΓΗ τετραγώνῳ ἢ τεταρτημορίω τῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς διαμέτρου ΡΣ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένη ὀρθογωνία. Ἡ γὰρ ΕΣ ἐξισῶται τῇ ΤΡ, ἐσῶν ἑκατέρων βάσεων τῶν τριγώνων ΓΡΤ, ΓΣΕ, ἐν οἷς αἱ περὶ τὰς κατὰ κεντρὴν ἴσας γωνίας πλευραὶ ΕΓ,

ΤΓ, ἢ ΣΓ, ΡΓ εἰσιν ἴσαι. Ὅθεν τὸ ὑπὸ τῶν ΡΕΣ ὀρθογώνιον ἕξισται τῷ ὑπὸ τῶν ΤΡΕ (ὅπερ ἐστὶν ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς ΓΗ τετραγώνῳ, ἢ ταρτημυρίῳ τῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς διαμέτρου ΡΣ ἢ τῆς κατ' αὐτὴν Παραμέτρου περιεχομένου ὀρθογωνίου.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Γ'.

Ἐπὶ μὲν τῆς Ἐλείψεως τὰ ἀπὸ τῶν ΡΕ, ΡΥ τετράγωνα σὺν τῷ δις ἀπὸ τῆς συζυγῆς ἡμιδιαμέτρου ΓΗ τετραγώνῳ· ἐπὶ δὲ τῆς Ὑπερβολῆς τὰ ἀπὸ τῶν ΡΕ, ΡΥ πλὴν τῆ δις ἀπὸ τῆς ΓΗ ἕξισται τῷ ἀπὸ τῆ ἄξονος ἘΝ τετραγώνῳ. Εἶγε ἐπὶ μὲν τῆς Ἐλείψεως ἢ ἘΝ ἕξισται τῷ ἀθροίσματι τῶν εὐθειῶν ΡΕ, ΡΥ· ἐπὶ δὲ τῆς Ὑπερβολῆς τῇ αὐτῶν διαφορᾷ (Πορ. Α', τῆς ΚΑ'.) ἄρα τὸ ἀπὸ τῆς ἘΝ τετράγωνον ἕξισται τοῖς ἀπὸ τῶν αὐτῶν τετραγώνοις ἅμα ληφθεῖσι, σὺν τῷ δις ὑπ' αὐτῶν περιεχομένῳ ὀρθογώνῳ ἐν τῇ Ἐλείψει, ἢ πλὴν τῆ δις ὑπ' αὐτῶν περιεχομένου ὀρθογωνίου ἐν τῇ Ὑπερβολῇ (99)· ὅπερ ἐστὶ ταῦτόν (Προτ. ΚΕ'.) τῷ δις ἀπὸ τῆς ΓΗ τετραγώνῳ.

99) Ἐν τῇ Ἐλείψει $EN = EP + PY$ · ἄρα $EN^2 = (EP + PY)^2 = EP^2 + PY^2 + 2YPE$ (4. τῆ Β'). Ἐστὶ δὲ $TR = GH$ · ἢ $2YPE = 2GH^2$, ἄρα $EN^2 = EP^2 + PY^2 + 2GH^2$ · ἐν δὲ τῇ Ὑπερβολῇ ἐπεὶ ἐστὶ $EN = EP - PY$, ληφθεῖσης τῆς $PO = PY$, ἔσται ἡ $EO = τῇ EN$. Ἐστὶ $EP^2 = EPO - PEO$ (2. τῆ Η') ἀλλὰ $PEO = EO^2 + EOP$ (3. τῆ Β') ἄρα $EP^2 = EO^2 + EOP + EPO$. Ἐνθινοὶ EP^2

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Δ'.

Ἔτι ἐπὶ μὲν τῆς ἑλπίσεως τὸ ἄθροισμα οἰο-
 δήποτε ὀρθογωνία τῆ ΤΡΕ, καὶ τῆ ἀπὸ τῆς διὰ τῆ
 Ρ πλαγίας ἡμιδιαμέτρου ΓΡ τετραγώνου, ἐπὶ δὲ
 τῆς Τ'περβολῆς ἢ αὐτῶν διαφοράεσιν αἰεὶ τῆ αὐ-
 τῆ μεγέθους, ἥτοι ἐξισῶται τῷ δις ἀπὸ τῆ πλα-
 γίας ἡμιάξονος ΓΝ τετραγώνου πλὴν τῆ ἀπὸ τῆς
 τῆ κέντρου ἀποστάσεως τῆς ἑστίας ΓΕ, ἢ ΓΤ τετρα-
 γώνου. Ἰδομεν γὰρ ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς ΞΝ τετραγώ-
 νου ἐξισῶται ὁμῶς ληφθεῖσι τοῖς ἀπὸ τῶν ΤΡ, ΕΡ
 τετραγώνοις, σὺν μὲν τῷ δις ἐν τῇ ἑλπίσει, πλὴν
 δὲ τῆ δις ἐν τῇ Τ'περβολῇ ὀρθογωνία ΤΡΕ. Τὰ δὲ
 ἀπὸ ΤΡ, ΕΡ εἰσι κατὰ τὰ ἐν τῷ Ε'. Σχολίῳ εἰ-
 ρημένα διπλάσια τῶν ἀπὸ ΓΡ, ΓΤ· ἄρα τὸ δις
 ἀπὸ ΓΡ, μετὰ τῆ δις ἀπὸ ΓΤ σὺν ἢ πλὴν τῆ
 δις ὑπὸ ΤΡΕ ἐξισῶται τῷ ἀπὸ ΞΝ, καὶ ἀπάν-
 των δίχα διαιρεθέντων, τὸ ἀπὸ ΓΡ σὺν τῷ ἀπὸ
 ΓΤ προσεθέντος ἢ ἀφαιρεθέντος τῆ ὑπὸ ΤΡΕ, εἶ-
 ναι ἴσον τῷ ἡμίσει τῆ ἀπὸ ΞΝ, ὅπερ εἰσι διπλά-
 σιον τῆ ἀπὸ ΓΝ. Ἐνθεντοι ἀφαιρεθέντος ἑκατέ-
 ρωθεν τῆ ἀπὸ ΓΝ ἔσεται τὸ ἀπὸ ΓΡ σὺν ἢ πλὴν

$$\begin{aligned}
 & +PO^2 = EO^2 + EOP + PO^2 + EPO, \text{ ἀλλὰ } EOP + PO^2 \\
 & = EPO \text{ (3. τῆ Β.) ἄρα } EP^2 + PO^2 = EO^2 + EPO + EPO \\
 & = EO^2 + 2EPO. \text{ Ἐσι δὲ } PO = PY, \text{ ἄρα } EP^2 + PO^2 = \\
 & EP^2 + PY^2, \text{ καὶ } EO^2 + 2EPO = EO^2 + 2EPY. \text{ ἄρα } EP^2 \\
 & + PY^2 = EO^2 + 2EPT, \text{ ἢ } EP^2 + PY^2 - EPY = EO^2 = \\
 & \Delta N^2.
 \end{aligned}$$

τῆ ὑπὸ ΤΡΕ, ἴσον τῷ δις ἀπὸ τῆ ἡμιάξονος ΓΝ τετραγώνῳ πλὴν τῆ ἀπὸ ΓΕ, ἢ ΓΤ. Ἐσι δὲ τὸ δις ἀπὸ ΓΝ πλὴν τῆ ἀπὸ ΓΕ ἢ τῆ ΓΤ ποσὸν σαθερόν· ἄρα τὸ ἄθροισμα τῆ ὀρθογωνίᾳ ΤΡΕ, ἢ τῆ ἀπὸ τῆς ΓΡ τετραγώνῳ ἐν τῇ ἑλλείψει, ἢ ἡ διαφορὰ τῶν αὐτῶν ἐν τῇ ὕπερβολῇ, ἔστιν αἰεὶ τῆ αὐτῆ μεγέθους, ἢτοι ποσὸν σαθερόν.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Ε΄.

Καὶ ἐπεὶ τὸ ὀρθογώνιον ΤΡΕ ἐξισῆται τῷ ἀπὸ τῆς συζυγῆς ἡμιδιαμέτρῳ ΓΗ τετραγώνῳ, ἔσεται ἄρα ἐν μὲν τῇ ἑλλείψει τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων ΓΡ, ΓΗ· ἐν δὲ τῇ ὕπερβολῇ ἢ αὐτῶν διαφορὰ ἴση τῷ ἄθροισματι ἢ τῇ διαφορᾷ τῶν ἀφ' ἑκατέρῃ τῆ ἡμιάξονος ΓΝ, ΓΒ τετραγώνων. Καὶ γὰρ ἢ τὸ ἄθροισμα ἢ ἡ διαφορὰ τῶν ἀπὸ ΓΡ, ΓΗ τετραγώνων ἐξισωθήσεται τῷ δις ἀπὸ τῆς ΓΝ τετραγώνῳ, πλὴν τῆ ἀπὸ ΓΤ (ἢ ΓΕ), ἀλλὰ τὸ ἀπὸ ΓΝ πλὴν τῆ ἀπὸ ΓΤ, ἢ ΓΕ ἐξισῆται τῷ ὀρθογωνίῳ ΞΕΝ ἢ τῷ ΝΤΞ (5 τῆ Β΄.) ἢ τῷ ἀπὸ τῆ ἡμιάξονος ΓΒ τετραγώνῳ (Πρότ. Κ΄.), καὶ τῇ ὕπερβολῇ δὲ τὸ ἀπὸ ΓΤ πλὴν τῆ ὑπὸ ΞΤΝ, ἢ τῆ ἀπὸ ΓΒ ἐξισῆται τῷ ἀπὸ ΓΝ (100). Ἄρα ἐν μὲν τῇ

---

100) Ἐπιτίθειν ἐν τῇ ὕπερβολῇ $ΓΓ^2 - ΓΗ^2 = 2ΓΞ^2 - ΓΥ^2$, ἢ $ΓΥ^2 = ΓΞ^2 + ΞΥΝ$ (6. τῆ Β΄.) ἴσεται δὲ $ΓΡ^2 - ΓΗ^2 = 2ΓΞ^2 - ΓΞ^2 - ΞΥΝ = ΓΞ^2 - ΞΥΝ$. Ἐσι δὲ $ΞΥΝ = ΓΒ^2$ (Πρότ. Κ.) ἄρα $ΓΡ^2 - ΓΗ^2 = ΓΞ^2 - ΓΒ^2 = ΓΝ^2 - ΓΒ^2$.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ἐλείψει τὸ ἀπὸ ΓΡ σὺν τῷ ἀπὸ ΓΗ ἐξισῆται τῷ ἀπὸ ΓΝ σὺν τῷ ἀπὸ ΓΒ. ἐν δὲ τῇ ὕπερβολῇ ἢ διαφορᾷ τῶν ἀπὸ ΓΡ, ΓΗ ἐξισῆται τῇ διαφορᾷ τῶν ἀπὸ ΓΝ, ΓΒ.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Σ.

Ἐνθεντοι τετραπλασθέντων τῶν ὄρων, ἔσεται ἐν μὲν τῇ Ἐλείψει τὰ ἀπὸ τῶν ἀξόνων ἘΝ, ΑΒ τετράγωνα ὁμοῦ ληφθέντα ἴσα τοῖς ἀφ' οἰωνδήποτε συζυγῶν διαμέτρων ΡΣ, ΗΤ τετραγώνοις ἅμα ληφθεῖσιν. Ἐν δὲ τῇ ὕπερβολῇ ἢ διαφορᾷ τῶν ἀπὸ τῶν ἀξόνων τετραγώνων ἔσεται ἴση τῇ διαφορᾷ τῶν ἀφ' οἰωνδήποτε συζυγῶν διαμέτρων τετραγώνων, ἦτοι $\text{ΕΝ}^2 - \text{ΑΒ}^2 = \text{ΡΣ}^2 - \text{ΗΤ}^2$.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Ζ΄.

Οὕθεν ἡ ἰσοσκελὴς ὕπερβολή, ἣς ὁ πλάγιος ἀξων ἐξισῆται τῷ συζυγεῖ ἀξονι, καὶ ἣτις ἔχει ἐπομένως τὴν Παραμέτρον ἴσην αὐτῷ τῷ ἀξονι (διὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν τριῶν τέτων εὐθειῶν, ὡς εἴρηται μετὰ τὸ Β΄. Πόρισμα τῆς ΙΒ΄.) ἔξει καὶ ἄλλας τινὰς πλαγίους διαμέτρους ταῖς ἑαυτῶν συζυγέσι, καὶ ταῖς αὐτῶν Παραμέτροις ἴσας. Οὕσης γὰρ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀφ' ἑκατέρου τοῦ ἀξονος τετραγώνων ἴσης τῇ διαφορᾷ, τῶν ἀφ' ἑκατέρου τῆς συζυγῆς,

ἐάν ἐπ' ἐκείνων ἢ μηδέν, ἢ ἐπὶ τέτων ἔσαι μηδέν (101).

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ι Σ Κ Σ'.

Ἐν τῇ Ἐλλείψει ἢ Ὑπερβολῇ οἰαδὴ- Σχημ. 76.
 ποτε διάμετρος ΗΤ, μέση ἐστὶν ἀνάλο- Πιν. 77.
 γου τῆς πλαγίης ἄξονος ΕΝ, ἢ ἑτέρας Η.
 ἑυθείας παρὰ τὴν αὐτὴν ΗΤ δι' ἧς τι-
 νοσθὲν Ἐσίας Ε ἀχθείσης τῆς ΡΣ.

Ἀχθείσης γὰρ τῆς ἐφαπτομένης ΡΘ καὶ ἀ-
 πὸ τῆς ἑτέρας Ἐσίας Υ τῆς ΥΔ παραλλήλου ταῖς
 ΗΤ, ΡΣ, ἐπεξεύχθω ἡ ΡΔ, ἣτις δίχα τμηθή-
 σεται κατὰ τὸ Ζ (102) ὑπὸ τῆς διαμέτρου ΗΤ,
 ἐφ' ἣν τεταγμένως κατήχθῃ, ὡσπερ δὴ ἢ ἡ ΕΥ
 δίχα τέτμηται κατὰ τὸ κέντρον Γ ὑπὸ τῆς αὐτῆς

101) Ὑποθεθῆτω ἡ Ὑπερβολὴ ΕΝ ἰσόπλευρος,
 ἧς ὁ πλαγίος ἄξων ΕΝ ἔστω ἴσος τῷ συζυγεῖ ἄξωνι ΑΒ.
 Ἐστω δὴ ἢ ἑτέρα τις διάμετρος ἡ ΣΡ, συζυγῆς δὲ ἢ
 αὐτῆ ἔστω ἡ ΗΤ. ἢ ἔσται δὴ τῆνικαῦτα (Πόρ. ζ'.) $ΕΝ^2$
 $- ΑΒ^2 = ΣΡ^2 - ΗΤ^2$. Ἐστὶ δὲ $ΕΝ - ΑΒ^2 = 0$ (εἶνε ΕΝ
 $= ΑΒ$), ἄρα ἢ $ΣΡ^2 - ΗΤ^2 = 0$, ἢτοι $ΣΡ^2 = ΗΤ^2$, καὶ
 $ΣΡ = ΗΤ$.

102) Ἀχθείσης γὰρ τῆς ΕΔ. ἣτις τριμεί τὴν διά-
 μετρον ΗΤ κατὰ τὸ Α· ἐπεὶ αἱ ΓΗ, ΥΔ, ΕΡ εἰσὶν
 ἀλλήλαις παράλληλοι· ἔσται $ΡΖ : ΖΔ = ΕΛ : ΔΥ = ΕΓ$
 $: ΓΥ$. Ἐστὶ δὲ $ΕΓ = ΓΥ$, ἄρα ἢ $ΡΖ = ΖΔ$. ὁθεν ἡ ΡΔ
 τεταγμένη ἐστὶν ἐπὶ τὴν διάμετρον ΗΤ.

διαμέτρου παραλλήλῃς ταῖς EP , TD , ἢ ἴσται δὴ ἢ GE μέση ἀριθμητικῶς ἀνάλογον τῶν EP , TD (103), ἢ τῶν EP , ES , ἣτις εἰσιν ἴση τῇ TD , (104). Ἐν ἴσῳ γὰρ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀποσήματι ἑκατέρωθεν ὁμοίως (ἐπίσης) πρὸς τὴν καμπύλην κέκλιται, ὑπὸ γωνίας ἴσας τὰς NES , ἢ PEZ , καὶ ETA . Ἄρα τὸ διπλάσιον τῆς GZ , ἣτις εἰς μέση, ἐξιστῆται τῷ ἀθροίσματι τῶν ἄκρων ἦτοι τῇ PS . Καὶ ἢ GH εἰς μέση γεωμετρικῶς ἀνάλογον τῶν GZ , GO (ὡς εἴρηται ἐν τῇ δεῖξει τῆς II') ἢ τε GO ἢ παράλληλος τῇ EP ἐξιστῆται τῷ ἡμιάξονι GN (Πρότασ. KA'). Ἄρα ὡς ἢ GZ πρὸς τὴν GH , ἔτως ἢ αὐτὴ GH πρὸς τὴν GN (ἢ δὴ

103) Ἐπεὶ ἢ AP τεταγμένη εἰςιν ἐπὶ τὴν διάμετρον HT . ἢ τερ συζυγῆς διάμετρος ἢ KM , ἴσονται δὴ αἱ KM , AP ἀλλήλαις παράλληλοι. Ὅθεν ἐπεὶ καὶ αἱ AP , PO ἀλλήλαις παράλληλοι, τὸ σχῆμα $PAPO$ ἴσται παραλληλόγραμμον· τοιγαρῆν $PO=AP$. Ἐςι δὲ ἢ HT παράλληλος ταῖς AP , PO , ἄρα ὡσπερ ἢ $AZ=ZP$, ἔτω δὴ ἢ $PI=GO$. Ἐπεὶ προσέτι ἢ $YT=GE$, ἦτε ὑπὸ $PIY=$ τῇ ὑπὸ OGE , ἴσται δὴ ἢ $EO=YP$ (4. τῷ A'). Ἐνθεντοὶ $PE-OP=PE-GZ=EO$ · ἢ $GZ-AY=PA-AY=YP$. Ἄρα ἐπεὶ εἰσιν $EO=PY$, ἴσται ἢ ἢ ὑπεροχῆ, ἢ ὑπερίχει ἢ PE , τῆς OP , ἢ τῆς GE ἴση τῇ ὑπεροχῇ ἢ ὑπερίχει ἢ PA τῆς AY , ἢ ἢ GZ , τῆς AY : εἰσιν ἄρα αἱ EP , GZ , AY , ἀριθμητικῶς ἀνάλογον.

104) Ἐπεὶ ἢ KM εἰςι συζυγῆς τῇ διαμέτρῳ HT , δίχα ἄρα τεμεῖ τὴν SP παράλληλον τῇ HT , ὅθεν $SO=OP=PA$. Ἐςι δὲ $EO=PY$, ἄρα καὶ $YD=ES$.

$2ΓΖ : 2ΓΗ = 2ΓΗ : 2ΓΝ$), ἢ ὡς ἡ ΡΣ διπλασία τῆς ΓΖ πρὸς τὴν ΗΤ, διπλασίαν τῆς ΓΗ, ἕτως ἡ αὐτὴ ΗΤ πρὸς τὴν ΞΝ διπλασίαν τῆς ΓΝ, ἢ ΓΘ. Ὅθεν δῆλον τὸ προτεθέν.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Α'.

Τὸ ἀπὸ τῆς διαμέτρου ἄρα ΗΤ τετράγωνον ἐξισῆται τῷ ὑπὸ τῆς διὰ τῆς Ἐσίας παραλλήλως αὐτῇ ἀχθείσης ΣΡ ἢ τῆ πλαγίῃ ἄξονος ΞΝ περιεχομένῳ ὀρθογωνίῳ (17 τῆ 5'.)

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Β'.

Ἐνθεντοι ἢ εἰ πλείους εὐθεῖαι διὰ τῆς Ἐσίας ἀχθεῖεν, ἔσονται ἐκάστη ὡς τὰ ἀπὸ τῶν αὐταῖς παραλλήλων διαμέτρων τετράγωνα (105).

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Γ'.

Ἐσαι ἔτι ὡς ἡ ΣΡ πρὸς τὴν ΜΑ ὀρθίαν πλευρὰν τῆς διαμέτρου ΜΚ, ἐφ' ἣν τέτακται, ἕτως ἡ διάμετρος ΜΚ πρὸς τὸν πλάγιον ἄξονα ΝΞ. Εἶγε τὸ ἀπὸ τῆς ΗΤ, τετράγωνον ἐξισῆται ὀρθογω-

105) Ἀχθείσα οἰαδὴ εἰς διάμετρος ητ, ἢ περιεχόμενος ἢ σερ, ἔσεται κατὰ τὴν παρῶσαν μίση ἀνάλογος τῆ πλαγίῃ ἄξονος ΝΞ, ἢ τῆς ἑαυτῆ παραλλήλου σρ. Ἐνθεντοι $ητ^2 = ΝΞΧσρ$. Ὅθεν $ΗΤ^2 : ΝΞΧΣΡ = ητ^2 : ΝΞΧσρ$, ἢ $ΗΤ^2 : ητ^2 : ΝΞΧΣΡ : ΝΞΧσρ = ΣΡ : σρ$.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΤΣΙΟΣ

γίω AMK (ἕως τῆς HT συζυγῆς διαμέτρου τῆς KM διαμέτρω)· ἀλλὰ τὸ ἀπὸ HT ἔστιν ἴσον τῷ ὑπὸ τῶν $ΣΡ$, $ΝΞ$, ἄρα τὸ ὑπὸ AMK ἐξισῆται τῷ ὑπὸ τῶν $ΣΡ$, $ΝΞ$. Ἐνθεντοί (Πορ. Α΄.) ὡς ἡ $ΣΡ$ πρὸς AM , ἔτως ἡ MK πρὸς $ΝΞ$.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Δ΄.

Ἐπεὶ ἡ $ΣΡ$ δίχα τέτμηται κατὰ τὸ O ὑπὸ τῆς διαμέτρου MK (ἥτοι ἐστὶ τεταγμένη ἐπὶ τὴν MK) ἔσεται δὴ τὸ ἀπὸ τῆς OP τετράγωνον πρὸς τὸ ἀπὸ $ΓΗ$, ὡς τὸ ὀρθογώνιον KOM πρὸς τὸ KGM , ἢ πρὸς τὸ ἀπὸ $ΓΜ$. Καὶ ἐπεὶ αἱ $ΣΡ$, HT , $ΝΞ$ ἀνάλογόν εἰσιν, ἄρα καὶ τὰ αὐτῶν ἡμισεα OP , $ΓΗ$, $ΓΝ$ ἀνάλογον ἔσεται. Καὶ δὴ καὶ ὡς τὸ ἀπὸ OP πρὸς τὸ ἀπὸ $ΓΗ$, ἔτω τὸ αὐτὸ ἀπὸ $ΓΗ$ πρὸς τὸ ἀπὸ $ΓΝ$ (22 τῆς 5΄.) ὅθεν ὡς τὸ ὀρθογώνιον KOM πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς $MΓ$ τετράγωνον, ἔτως τὸ ἀπὸ τῆς $ΓΗ$ τετράγωνον, ἢ τὸ αὐτῷ ἴσον ὀρθογώνιον TME (Προτ. προηγ.) πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς $ΓΝ$ τετράγωνον.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Ε΄.

Καὶ ἐναλλάσσοντι ἔσεται ὡς τὸ ὀρθογώνιον KOM πρὸς τὸ TME , ἔτω τὸ ἀπὸ τῆς ἡμιδιαμέτρου $ΓΜ$ τετράγωνον πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς ἡμιάξονος $ΓΝ$. Η΄ (τῶν ὄρων τῆς δευτέρας λόγου τετραπλασιασθέντων) τὸ ἀπὸ τῆς MK τετράγωνον πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς $ΝΞ$.